

PRIKAZ INOSTRANOG ČLANKA

ŽENE SU STOTINU GODINA DEO LJUDSKIH RESURSA „ALIJANCA“

Oko 1900. godine, žene širom sveta počele su da se bore za svoja prava: da glasaju na izborima i da se obrazuju. Tako su stupile na tlo gde su do tada suvereno vladali muškarci. Od tog vremena, dokazale su da su jednako sposobne u radnoj svakodnevnici, pa i u poslovima u osiguravajućoj delatnosti.

Prva radna mesta za žene otvorila su se u poslovnici „Štutgarter ferajna“, odeljku osiguravača „Alijanca“ sredinom dvadesetih godina prošlog veka. Kompanija je najpre zapošljavala oko 200 žena u takozvanom Odeljenju za mlade dame, dok je u firmi radilo ukupno oko 600 ljudi.

Danas se u bogatoj dokumentaciji „Alijanca“ čuvaju platni spiskovi, među kojima se na radnoj listi iz 1908. godine, pored ostalih ženskih imena, našla i Klara Buholc, jedna od radnica u „Alijancovoj“ poslovnici „Ahen-Lajpciger“.

Prvi svetski rat je gotovo preko noći promenio tradicionalnu ulogu žena u društvu. Iznenada, ženama su otvorena vrata ka pozicijama za koje su ranije smatrale neprikladnim i bile su im nedostižne. „Alijanc“ je 1914. regrutovao i žene, i to za servis prilagođen ratnim okolnostima, gde su bila 792 zaposlena. Ta se godina uzima i kao početak zvaničnog predstavljanja žena u redovima tog osiguravača. U toku rata 667 muškaraca zaposlenih u „Alijancu“ poslato je na front, i pokazalo se da su ih kolegice uspešno zamenile na radnim mestima. Žene su postepeno počele da preuzimaju stručne zadatke kod tog osiguravača.

Kraj rata označio je novu eru u mnogim evropskim zemljama. Mnoge monarhije su nestale, prodemokratske snage su ojačale, a žene u Nemačkoj, Austriji, Poljskoj, Holandiji i baltičkim državama zadobile su prava glasa. Iako su muškarci i dalje bili na vodećim pozicijama u „Alijancu“, žene su počele da rade i odgovorne poslove, postajale su klijenti, ciljna grupa kojoj se marketinške kampanje tog brenda obraćaju.

U „Alijancu“ su žene radile kao sekretarice, administratori, asistenti u laboratorijama, telefonski operateri, stenografi, a bile su uposlene i u menzama i odmarali-

štima te kompanije. Nacistička ideologija umanjila je ulogu žena, ističući ih kao majke, supruge i domaćice. Ali po izbijanju Drugog svetskog rata žene su opet počele da rade na mestima određenim za muškarce koji su bili mobilisani. Tokom rata, žene su činile čak dve trećine zaposlenih u osiguravajućoj kući „Alijanc“.

Muškarci su se vratili s ratišta – žene su odstupile

„Muškarci i žene su jednaki.“ Tako glasi odredba nemačkog ustava koji opisuje status muškaraca i žena od 1949. Godine 1958, muževi su ipak još imali pravo da „donose konačne odluke“. Na primer, muž je imao pravo da poništi ugovor o radu svoje supruge ako je ona radila bez njegove saglasnosti. Taj zakon je važio da bi muškarcima povratnicima iz rata obezbedio radna mesta, stavljajući žene u drugi plan. Samo je udovicama bilo dozvoljeno da sačuvaju zaposlenje.

Da su tradicionalne porodične vrednosti tada dobile na snazi, svedoči i događaj iz 1959. godine – kampanja za životno osiguranje „Alijanca“, u okviru koje je snimljen sentimentalni film o savršenoj porodici u Evropi.

Da se bitka za poslovni uticaj nastavila u posleratnim godinama, svedoče i reči rukovodioca tehničkog odeljenja u toj firmi Hajnc-Lea Milerluka, koji je 1954. godine otvoreno rekao: „Mi smo protiv toga da žene na poslu jure karijeru.“ On, verovatno, nije mogao ni da sanja da će pripadnice lepšeg pola dobiti i pravo da potpisuju dokumente, na primer Eva fon Grumbkov, koja je 1956. postala prva žena čiji je potpis na dokumentima postao punovažna odluka (vodila je bibliotečku i statističku delatnost „Alijanca“).

Ta je firma, u duhu marketinških tendencija, otkrila „modernu ženu“ 1969, koja je odgovarala opisu „vredne i sposobne da napreduje u karijeri“.

U ranim 70-im, kad su počele da budu sve glasnije ideje o fleksibilnoj radnoj satnici, statistika je bila dovoljno ilustrativna: u minhenskoj poslovnicu tog osiguravača, od 1.250 zaposlenih, 489 su bile žene. Ali od sedamdeset jedne upravljačke pozicije, samo je jedna dodeljena ženi.

Nova sloboda – žene traže nove mogućnosti

Debata o pravima žena dobila je na dinamici početkom 70-ih godina dvadesetog veka. Ženska udruženja inicirala su „Godinu žena“ kako bi unapredila poziciju zaposlenih dama, a podršku su im dale mnoge političarke poput Margaret Tačer i

Alis Švarcer. U „Alijancu“ je bilo sve više žena koje su upravljale s visokih pozicija u ljudskim resursima.

Godine 1987, u magazinu za zaposlene u „Alijancu“ objavljen je tekst pod naslovom „Ženski agent osiguranja – gotovo nepoznato zanimanje u Alijancu.“ Za prvih stotinu godinu postojanja firme, poslovna jedinica za prodaju polisa bila je bezmalo ekskluzivno rezervisana za muške radnike. To se iznenada promenilo kad je ojačao uticaj socijaldemokratskih tendencija, pogotovo u istočnom delu Nemačke. Mnoge žene su se pokazale uspešnim u poslovima prodaje osiguranja kao agenti. Godina 1990. označila je veliku promenu u izgledu ljudskih resora „Alijanca“.

Devedesete godine: novo vreme – nova tržišta – stara pravila igre?

Danas su žene poslanice u državnom parlamentu i rukovodioci u korporativnim delatnostima, ali i dalje manje nego muškarci. Iako su osamdesete donele napredak u smislu mogućnosti da se radi samo pola od osmočasovnog radnog vremena, mogućnosti za žene da stiču poslovnu u drugu moć još su ispod mogućnosti muškaraca, uprkos jednakom stepenu obrazovanja. To je postalo očigledno i u „Alijancovoj“ internacionalnoj razgranatosti, gde je zapažena velika razlika u brojnosti žena na spiskovima zaposlenih. U šezdesetim je, na primer, zabeleženo više radnica u francuskim poslovnicama tog osiguravača nego u matičnoj Nemačkoj, dok je u bivšim socijalističkim državama 90 odsto žena radilo puno radno vreme.

„Alijanc“ je u Nemačkoj 2010. smislio i kampanju namenjenu ženama osiguranicima.

Promocija položaja žena postala je ključni sadržaj socijalne politike i u firmama poput tog nemačkog osiguravača. „Alijanc“ se postarao da u svom nemačkom menadžmentu ima 25 posto žena, a 30 procenata u svojim firmama i poslovnicama širom sveta, nastojeći da ženama omogući da maksimalno usklade porodične i radne obaveze. Žene i muškarci ne bi trebalo ubuduće da imaju dilemu: karijera ili deca i porodica. Nemački osiguravač je te važne životne stavke prepoznao kao svoje benefite. Dobro je zaposliti ljude različitih karaktera i poslovnih sposobnosti da bi se poštovalo pravo na razlike.

Izvor

- <http://women.allianz.com/en/women-at-allianz/seit-1990/>

Prevela i priredila: Ana V. Vodinelić, M. A.